

Olsztyn, dnia 06.02.2023 r.

Szanowny Pan Przemysław Czarnek

Minister Edukacji i Nauki

Ministerstwo Edukacji i Nauki

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa

Sekcja Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN solidaryzuje się oraz w pełni popiera stanowisko Polskiego Związku Logopedów z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie projektu rozporządzenia MEiN z dnia 2 grudnia 2022 roku *w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych*. Treść danego stanowiska poniżej. Jednocześnie pragniemy zadać pytanie dotyczące organizacji, do których przesłano projekt rozporządzenia do konsultacji. Dlaczego wśród wskazanych organizacji znajduje się Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym (na liście jest nazwa: Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomych). Jest to bowiem organizacja, która już nie istnieje. W roku 2019, na mocy uchwały nr 1 Walnego Zebrania z dnia 28.09.2019 roku, Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym zostało postawione w stan likwidacji. W załączeniu pismo Pana Ministra w sprawie konsultacji sygnalizowanego rozporządzenia oraz lista organizacji, do których przesłano projekt do konsultacji.

Z wyrazami szacunku,

Marzenna Zaorska

prof. dr hab. Marzenna Zaorska

Przewodnicząca

Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN

Stanowisko PZL:

Polski Związek Logopedów negatywnie opiniuje treść projektu rozporządzenia z dnia 2.12.2022. *w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych.*

Uzasadnienie:

Zadania wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych, zwanych dalej OKRO, które są wyszczególnione w opiniowanym projekcie są powieleniem większości zadań, które prowadzi obecnie poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

W każdym powiecie istnieje poradnia psychologiczno-pedagogiczna, której bazę wystarczy rozwinąć, czyli doposażyć w specjalistów, narzędzia diagnostyczne i pomoce terapeutyczne, aby poprawić dostępność do specjalistów udzielających wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i logopedycznego, a także do konsultacji stricte medycznych. Tworzenie w powiatach nowych instytucji odpowiedzialnych za podobne lub takie same zadania, jakie realizują poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz placówki zapewniające wczesne wspomaganie rozwoju dzieci, nie jest uzasadnione ekonomicznie. W celu utworzenia OKRO należałoby zabezpieczyć nową bazę: budynki, odpowiednie specjalistyczne wyposażenie, kadre wyszkolonych specjalistów, zapewnić dowóz rodziców i dzieci na diagnozę i terapię, lub odwrotnie - oddelegowanie specjalistów w ramach terapii domowej do domu rodzinnego oraz obsługę administracyjną, co wymaga ogromnych środków finansowych. Dostosowanie warunków do prowadzenia wsparcia terapeutycznego w warunkach domowych, szczególnie dla dziecka z wadami genetycznymi i głęboką niepełnosprawnością, to olbrzymie koszty finansowe. Często te dzieci wymagają stałej kontroli medycznej, nawet całodobowej.

Organizowanie kompleksowego wsparcia dziecka ma już miejsce w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju. Prowadzeniem doradztwa w fazie prenatalnej zajmują się hospicja perinatalne. Problemem jest natomiast zbyt mała liczba takich miejsc oraz przeszkolonych, kompetentnych psychologów na oddziałach ginekologicznych i położniczych. Jednym z zadań OKRO ma być „koordynowanie działań służących wykorzystaniu usług terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów dostępnych na terenie powiatu, w tym: zbieranie i upowszechnianie informacji o usługach i świadczących je specjalistach” - niestety, szczególnie w mniejszych środowiskach może stać się to polem do wykorzystywania lokalnych znajomości i subiektywnej oceny merytorycznej dostępnych specjalistów. Sensowniejszym wydaje się ogólnopolska, weryfikowana systematycznie baza współpracujących ośrodków i specjalistów.

W naszej opinii projekt powstania OKRO to swoiste „mnożenie bytów” administracyjnych, tworzenie nowych instytucji, a nie wspieranie i rozwijanie aktualnie istniejących. Zdaniem PZL bardziej efektywne byłoby zatrudnienie większej liczby specjalistów i wykorzystanie lub rozbudowanie bazy diagnostyczno-terapeutycznej, która już funkcjonuje. Dla sukcesu terapeutycznego kluczowe jest wieloletnie doświadczenie zespołu specjalistów, który współpracuje długoterminowo.

Obecnie nie jest zapewniony wystarczający dostęp do specjalistów oraz środki finansowe na ich zatrudnianie w ramach już funkcjonujących placówek publicznych. Ponadto w instytucjach publicznych, również realizowanych w ramach projektu „Za życiem” logopedzi oraz inni terapeuci, aby zapewnić odpowiedni standard świadczonych form

pomocy bardzo często korzystają z prywatnych pomocy terapeutycznych. W projekcie nie ma informacji na temat tego, jakie podmioty będą ponosić koszty przystosowania warunków do udzielania pomocy specjalistycznej w miejscu zamieszkania podopiecznych. Terapeuci, którzy mają doświadczenie w świadczeniu pomocy domowej często zwracają uwagę na potrzebę dowożenia osób niepełnosprawnych do ośrodków specjalistycznych, co wnosi niezaprzeczalne korzyści nie tylko dla podopiecznych, ale i dla ich rodzin.

Nie jest jednoznaczne, że jeśli powstaną OKRO, to zapewniona zostanie większa dostępność do opieki lekarza specjalisty, logopedy, psychologa oraz innych specjalistów, ponieważ niewystarczająca jest liczba ww. specjalistów na rynku pracy. Środki finansowe przeznaczone na kształcenie „doradców rodziny” należałoby przeznaczyć na poprawę warunków kształcenia specjalistów kompetentnych do prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wspierania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nieuzasadnione jest tworzenie nowych kierunków studiów podyplomowych o charakterze doradczym. Studia te miałyby przygotować kadry w naszej ocenie administracyjne, bez kwalifikacji do udzielania realnej pomocy, a jedynie kierujące rodziców do specjalistów, których brakuje. Skądinąd wiadomo, że powstał również kolejny kierunek studiów podyplomowych „metodyka wspierania komunikacji językowej uczniów”, do czego przygotowanie merytoryczne posiadają wykształceni logopedzi i stanowi to kompetencję logopedyczną.

PODSUMOWANIE:

Tworzenie wiodących OKRO jest nieuzasadnione ekonomicznie i merytorycznie. Rodziny i dzieci z potrzebami specjalnymi potrzebują pomocy natychmiastowej, dlatego warto dostępne środki przeznaczyć na doskonalenie struktur i form już istniejących, zamiast odraczać w czasie udzielanie kompetentnej pomocy poprzez tworzenie nowych instytucji i włączenie ich do systemu udzielania pomocy rodzinom i dzieciom.

Kluczowe jest sukcesywne kształcenie specjalistów oraz przeznaczenie środków na poprawę ich warunków pracy, w tym finansowych, co pozwoli na zwiększenie zatrudnienia w obecnych instytucjach kadry specjalistycznej. Zwiększy to dostęp dzieci/uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na każdym etapie rozwoju do specjalistycznej, interdyscyplinarnej diagnozy i terapii oraz zapewni psychologiczne wsparcie rodzinom.

Przemysław Czarnek

DWEW-WSPE.4036.56.2022.CZ.1

Warszawa, 07 grudnia 2022 r.

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

przesyłam w załączeniu projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki *w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych* wraz z uzasadnieniem i OSR.

Uprzejmie proszę o zgłoszenie ewentualnych uwag w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma, również pocztą elektroniczną w wersji edytowalnej na adresy:

cezary.zawistowski@mein.gov.pl oraz helena.maryjanowska@mein.gov.pl.

Informuję ponadto, że projekty rozporządzeń wraz z załącznikami są dostępne na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji.

Z upoważnienia

Ministra Edukacji i Nauki
Marzena Machałek
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

1. Alians Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
3. Polska Rada Ekumeniczna;
4. Federacja Inicjatyw Oświatowych;
5. Fundacja Rzecznik Praw Rodziców;
6. Fundacja „Rodzice Szkole”;
7. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
8. Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
9. Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
10. Rada Szkół Katolickich;
11. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
12. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną;
13. Polski Związek Logopedów;
14. Fundacja SYNAPSIS;
15. Polskie Stowarzyszenie Rodziców;
16. Polskie Towarzystwo Logopedyczne;
17. Polskie Towarzystwo Pedagogów Specjalnych;
18. Polski Związek Głuchych Zarząd Główny;
19. Polski Związek Niewidomych – Zarząd Główny;
20. Stowarzyszenie Instytut Rozwoju Regionalnego i Społecznego;
21. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich – Zarząd Główny;
22. Stowarzyszenie Rodzice w Edukacji;
23. Towarzystwo Rozwijania Inicjatyw Oświatowych;
24. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. H. Aspergera;
25. Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji;
26. Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomych;
27. Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom;
28. Stowarzyszenie Rzecznik Praw Rodziców;
29. Fundacja „Promyk Słońca”;
30. Unia Metropolii Polskich;
31. Unia Miasteczek Polskich;
32. Związek Gmin Wiejskich RP;
33. Związek Miast Polskich;
34. Związek Powiatów Polskich.